

אמר רבי אילעא: קסבר ריש לקיש: לפי שאי אפשר לגיזה בלא נימין המדולדלות. כלומר, אין לך גיזה שאין חלקה עולה למעלה, ואם תאמר שבכי האי גוונא אסור, אין לך גיזה מותרת.

מתמעך עם הגיזה שגזו עכשיו, אלאנראה עולה למעלה.

ומפרשינן: וריש לקיש מאי טעמא לא אמר כרב נתן בר אושעיא שהחמיר יותר?

הדרן עלך הלוקח בהמה

מדברי התוספות המובאים באות א, שהרי הוכיחו מהמבואר בסוגיינו — דאפילו בתולש לא אסרי רבנן אלא משום גזירה שמא יתלוש — שאין לחלק ולומר, שבתולש אסור מן התורה ובנשר מאליו מותר מן התורה. ואם איתא דתולש שבסוגיינו דוקא הוא, מה ראייה מייתו לגוזו, הא אכתי יש לומר, דבגוזו דעבר על לאו — אסור מן התורה, ודוקא בתולש דקיימא לן דתולש לאו כגוזו הוא דהוה מדרבנן. ומבואר מדבריו שהבין את חילוק התוספות שמחלקים בין עבר איסור ללא עבר. וזה לכאורה תמוה — ראה באחרונים — דמה סברא יש לחלק בדאורייתא בין עבר איסור או לא עבר איסור. [ויש שפירשו את כוונתם, שעיקר חילוקם הוא בין נתכוין לתלוש כדי ליהנות מן הצמר, לבין נשר מאליו, והיינו, דצמר שעל הבכור עצמו נראה שאסור ליהנות ממנו, שהרי כשמת טעון קבורה גם שערו כמבואר בתחילת הסוגיא, ורצו התוספות לומר שכונת התורה באיסור הגיזה לא היה על מעשה הגיזה אלא יסוד האיסור הוא הנאה מן הצמר שעל הבכור, דכיון שמתחילה גזו על מנת ליהנות מן הצמר חשוב כאילו נהנה מן הצמר שעל הבכור, מה שאין כן בנשר מאליו, שכבר אינו חלק מהבהמה].

ב. כתב מהרי"ט אלגאזי [מב ב]: מסקינן דעקביא מתיר אפילו בתולש בכוונה, והברייתא דנקט תולש להודיעך כחו דעקביא. ויש לחקור: אי האי "תולש" הוא בדוקא, דדוקא בתולש דקיימא לן כרבי יוסי בן משולם לעיל כה א, דתולש לאו היינו גוזו, ובתלישה אינו עובר על לאו, הוא דמתיר עקביא, דכיון דלא גזו כאורחיה, לא קנסינן ליה לאסור הגיזה עולמית אפילו לאחר שחיטה, אבל בגוזו ממש אפשר דאפילו עקביא מודה דאפילו אחר שחיטה אסור, [ואם תאמר אם כן, מאי רבותא דתולש], היינו רבותא: דהוה אמינא, דכיון דתולש בכוונה והורה על עצמו שרוצה ליהנות מהגיזה, בכהאי גוונא מודה דגזרינן דילמא אתי להשהותו, דלא דמי לנשר מאליו דלא גילה דעתו שהוא רוצה ליהנות מהגיזה, ומשום הכי לא גזרינן דילמא אתי להשהותו, [וכעין סברת החזון איש המובאת בהערה סוף עמוד א], אבל אי גזו גיזה גמורה, ועבר על לאו, אפשר דמודה דקנסינן ליה [שלא יהנה ממנו אף לאחר שחיטה], דאם לא כן היה לו להשמיענו רבותא דאפילו גוזו מותר, ולמה נקט התנא לישנא דתולש דמשמע דוקא תולש. והוכיח דלאו דוקא תולש אלא אפילו גוזו,